

04070, м. Київ, вул. Борисоглібська, буд. 3, 5-й поверх,
тел: +38 (044) 392-73-71
email: info@unba.org.ua, веб-сайт: www.unba.org.ua

5th floor, 3 Borysoglibska st., Kyiv, 04070, Ukraine
phone: +38 (044) 392-73-71
email: info@unba.org.ua, web-site: www.unba.org.ua

**Голові Комітету
Верховної Ради України
з питань правоохоронної діяльності**
Сергію ІОНУШАСУ
ionushas@rada.gov.ua
karchemska@rada.gov.ua

Шановний пане Сергію!

Національна асоціація адвокатів України (далі – НААУ) висловлює Вам свою повагу та звертається стосовно такого.

У Верховній Раді України зареєстровано проект Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України, Кримінального процесуального кодексу України та інших законодавчих актів України щодо вдосконалення кримінальної відповідальності за злочини проти встановленого порядку несення або проходження військової служби під час дії воєнного стану» (реєстр. № 11322 від 06.06.2024) (далі – проект Закону).

Зважаючи на необхідність оптимізації законодавства, Комітетом НААУ з питань кримінального права та процесу було здійснено правовий аналіз цього законопроекту.

Метою прийняття законотворчої ініціативи є вдосконалення під час дії воєнного стану кримінального законодавства у сфері злочинів проти встановленого законодавством порядку несення або проходження військової служби, зокрема пропонується встановити юридично визначені механізми звільнення військовослужбовців Збройних Сил України від кримінальної відповідальності за вчинення військового кримінального правопорушення.

Крім того, проект Закону має на меті удосконалити положення чинного законодавства щодо скасування запобіжного заходу для проходження (продовження проходження) військової служби за призовом під час мобілізації та на особливий період.

Завданням проекту Закону також є встановлення правових гарантій і механізмів повернення та продовження військової служби військовослужбовцям, які самовільно залишили військову частину або місце несення служби, але повернулися та висловили готовність належним чином виконувати свій військовий обов'язок.

У цілому НААУ позитивно оцінює запропоновані зміни до законодавства, проте звертаємо увагу на окремі дискусійні положення проекту Закону, які можуть містити ознаки невідповідності принципу правової визначеності.

Так, доповнення до ч. 5 ст. 401 КК України у запропонованій конструкції передбачають, що *«особа... може бути звільнена від кримінальної відповідальності»*. Натомість у Кримінальному кодексі України у випадку можливості звільнення особи від кримінальної відповідальності застосовується формулювання *«особа... звільняється від кримінальної відповідальності»*, тому що така конструкція повною мірою узгоджуватиметься з вимогами ст. 44 КК України.

Окрім цього, проектом Закону передбачено, що звільненню від кримінальної відповідальності передують: 1) заява особи слідчому та прокурору про намір повернутися до військової частини або місця служби для продовження проходження військової служби; 2) надання командиром (начальником) військової частини (установи) згоди на продовження проходження військової служби такою особою. Однак у Пояснювальній записці до проекту Закону не наведено обґрунтування його впливу на інші нормативно-правові акти Кабінету Міністрів України, Міністерства оборони України тощо, які регламентуватимуть механізм звернення до командира (начальника) військової частини (установи), форму згоди та продовження проходження військової служби, строк надання такої згоди (або відмови) тощо. У зв'язку із цим потребує додаткової регламентації порядок отримання згоди командира (начальника) військової частини (установи) у випадку, якщо військова частина (установа), в якій особа проходила військову службу, розформована (припинила свою діяльність).

Також звертаємо увагу, що відповідно до проекту Закону згоду на продовження військової служби особі, щодо якої вирішується питання про звільнення від кримінальної відповідальності, може надати командир (начальник) будь-якої військової частини (установи), а не тільки тієї, де особа проходила військову службу. За логікою аналізованого проекту Закону згода на продовження військової служби особою є результатом позитивної оцінки командиром попередніх результатів діяльності такої особи на раніше займаній посаді. У випадку, якщо згоду зможе надавати командир (начальник) будь-якої військової частини (установи), досягнення мети проекту Закону не видається за можливе, та може призводити до формування корупціогенних факторів.

З огляду на наведене НААУ загалом схвально оцінює запропоновані зміни та вважає їх такими, що заслуговують на підтримання. Водночас окремі положення проекту Закону потребують доопрацювання.

З повагою

**Голова
Національної асоціації адвокатів України,
Ради адвокатів України**

[Підпис]

Лідія ІЗОВІТОВА